Utrecht, 5 januari 2010
Pythagoraslaan 101
Tel. 030-2589111

Afdeling : PRO
Nummer : 2009ONT248052

Onderwerp: **Beantwoording** schriftelijke vragen ex. Art. 47 van het Reglement van Orde aan het college van GS gesteld door R.Martens en D. Kiliç en K. Fokker van de Partij van de Arbeid over de voortgang van de invulling van de randvoorwaarden uit de eindbalans Ontwikkelingsvisie Noordvleugel utrecht 2015-2030 (9 december 2009)

Onderwerp: **Beantwoording** schriftelijke vragen ex. Art. 47 van het Reglement van Orde aan het college van GS gesteld door R.Martens en D. Kiliç en K. Fokker van de Partij van de Arbeid over de voortgang van de invulling van de randvoorwaarden uit de eindbalans Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 (9 december 2009)

Hierbij de beantwoording van de schriftelijke vragen d.d. 9 december 20009, van de statenleden R.Martens, D. Kiliç en K. Fokker (PvdA), volgens artikel 47 Reglement van Orde Provincie Utrecht over de voortgang van de invulling van de randvoorwaarden uit de eindbalans Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030

Toelichting (*Partij van de Arbeid*)

Toelichting
Voorjaar 2009 is de Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 [eindbelans] door alle partners besproken en vastgesteld. Dit is 6 juli 2009 bekrachtigd met de ondertekening van de bestuurljike afspraken ‘Randstad Urgent Duurzaam Bouwen in de Noordvleugel Utrecht’.

De provincie Utrecht wil nieuwe woningen de komende decennia grotendeels binnenstedelijk realiseren. De ontwikkelingsvisie heeft een breed draagvlak in de Staten. Ook de PvdA fractie onderschrijft de Ontwikkelingsvisie.

In hoofdstuk 4 van het document zijn de randvoorwaarden uiteengezet waaronder de geschetste visie gerealiseerd kan worden. De visie geeft prioriteit aan het binnenstedelijk bouwen en stelt tegelijk dat dit ten opzichte van nieuwe locaties meerkosten met zich meebrengt. In paragraaf 4.3 wordt een berekening

gegeven van de meerkosten van de binnenstedelijke bouwopgave ten opzichte van 'nieuwe' locaties.

Het realiseren van de financiering is volgens de PvdA fractie de meest cruciale randvoorwaarde voor het realiseren van de vastgestelde ambitie. Ten eerste is het een randvoorwaarde voor het bouwen van betaalbare woningen in de binnenstedelijke omgeving. In de tweede plaats wordt daarmee voorkomen dat nieuwe buitenstedelijke (vaak groene) locaties opnieuw in zicht komen.

Ook gedeputeerde Krol heeft uitgesproken dat "Eén van de onderdelen om de visie uitgevoerd te krijgen is, dat er een stevig financieel committment moet zijn van rijk, provincie en gemeenten voor de binnenstedelijke opgave".

In de eindbalans wordt ingeschat dat voor de binnenstedelijke woningbouw, conform de voorstellen in de eindbalans, 1.4 miljard nodig is voor 36.000 woningen. Aan een beter onderbouwing van deze cijfers wordt echter nog gewerkt.

Het debat over de realisering van deze binnenstedelijke opgave gaat goeddeels over de vraag of en hoeveel het Rijk wenst mee te betalen aan de binnenstedelijke bouwopgave in de Noordvleugel Utrecht. Het Rijk mag dan wel enthousiast zijn over de Ontwikkelingsvisie, maar het hoeft geen betoog dat sinds de vaststelling en het debat in PS, de financieringsmogelijkheden van het Rijk dramatisch zijn veranderd.

In het licht van het voorgaande heeft de PvdA de volgende vragen:

1. In het PS besluit van 23 maart 2009 over Ontwikkelingsvisie, is in de z.g. mijlpalen aan PS voorgelegd dat nog in 2009 er afspraken worden gemaakt over de: "financiering van de verstedelijkingsopgave 2010-2020 en de financiële bedragen van overheden aan de uitvoering van de Ontwikkelingsvisie". Wat is, eind november 2009, daarvan de stand van zaken? Wanneer is te verwachten dat PS worden geïnformeerd over het resultaat van deze onderhandelingen?

Antwoord:
In het statenvoorstel tbv de PS behandeling op 23 maart 2009 en in de Eindbalans zelf is aangegeven dat er nog afspraken met het Rijk gemaakt moeten worden over de financiering van de verstedelijkingsopgave. Dat is ook vastgelegd in de afspraken die op 6 juli 2009 met het Rijk gemaakt zijn. Oorspronkelijk lag het in de bedoeling om deze voor de periode 2010-2020 in het Bestuurlijk MIRT overleg van november 2009 te maken. Gelet op de gewijzigde financiële situatie bij het Rijk kwam e.e.a. echter in een ander daglicht te staan. Er is op dit moment geen financiële ruimte bij het Rijk om hier nu afspraken over te maken.
Wel is in het Bestuurlijk MIRT overleg op initiatief van de decentrale partners in de Randstad, waaronder de NV-Utrecht, door Minister van der Laan de Stuurgroep Onorthodoxe maatregelen ingesteld om nader te onderzoeken hoe de verstedelijkingsambities toch waargemaakt kunnen worden. Daartoe worden ook onorthodoxe maatregelen geïnventariseerd en doorgerekend. Er worden enkele voorbeeldprojecten bij de kop genomen waaronder de Merwedekanaalzone (deelgebied 4 en 5) in Utrecht. In dat kader loopt er in de Zuidvleugel van de Randstad ook een onderzoek naar de kosten en baten (financieel en maatschappelijk) van verschillende verstedelijkingsstrategieën, waaronder binnenstedelijk versus buitenstedelijk bouwen. Deze onderzoeken zullen resulteren in concreet uitgewerkte voorstellen. In het Bestuurlijk MIRT overleg van het voor- en najaar van 2010 zullen deze besproken worden.
Overigens zijn in het Bestuurlijk MIRT overleg van november jl. de ambities zoals neergelegd in de

Eindbalans door Rijk en Regio nog eens nadrukkelijk onderschreven. Dat is ook neergelegd in de in dit overleg vastgestelde Gebiedsagenda en in de zogenaamde Utrecht-brief van het Kabinet aan de Tweede Kamer. Daarmee wordt het brede draagvlak in Provinciale Staten voor de visie zoals neergelegd in de Eindbalans ook breed gedeeld door het Rijk.
Per brief van 17 november zijn Provinciale Staten geïnformeerd over onder meer deze Gebiedsagenda en de Utrecht-brief. In de Utrecht-brief wordt ook ingegaan op de Stuurgroep Onorthodoxe maatregelen (pagina 34 en 36).
In de vergadering van de commissie RGW op 18 januari 2010 zal ingegaan worden op ontwikkelingen van de afgelopen periode, zoals de voortgang van de NV-Utrecht discussie in de regio en met het Rijk, de uitkomsten van het MIRT-overleg van 3 november 2009, de RAAM-brief over de schaalsprong van Almere, de Utrecht-brief en de A-12 zone.

2. In de eindbalans wordt op blz. 59 meegedeeld dat het Rijk in de loop van 2009 een systematiek zal overleggen om te berekenen wat de kosten zijn van deze binnenstedelijke woningbouwopgave. Is deze rijkssystematiek al bekend. Zo ja, kunnen wij daar kennis van nemen? Zo nee, wanneer is de inschatting dat deze systematiek bekend wordt gemaakt?

Antwoord:
Gelet op de gewijzigde financiële omstandigheden bij het Rijk heeft het Rijk besloten de in de Eindbalans op pagina 59 genoemde nieuwe rijkssystematiek even te laten rusten. Er wordt nu m.n. ingezet op de resultaten van de Stuurgroep Onorthodoxe maatregelen. Na het MIRT-overleg van het voorjaar 2010 zullen wij u over de (tussen)resultaten van deze stuurgroep informeren.

3. In de discussie worden ook het argument van mogelijke besparingen genoemd. De gedeputeerde Krol noemde al eerder concreet de besparing op infrastructurele kosten van uitleglocaties indien men kiest voor binnenstedelijke woningbouw. Beschikt u over concrete cijfermatige onderbouwing dat binnenstedelijke woningbouw ten opzichte van uitleglocaties besparingen in de infrastructuur met zich meebrengt? Zo ja, kunnen wij daar kennis van nemen? Zo nee, waar zijn deze uitspaken dan op gebaseerd?

Antwoord:
De in de Eindbalans genoemde kosten voor binnenstedelijk bouwen zijn enkel de locatieafhankelijke kosten. Zo zijn bijvoorbeeld de kosten voor de aanpassingen van de bovenwijkse infrastructuur niet meegenomen. Bij buitenstedelijk bouwen is deze post echter aanzienlijk. In het algemeen is hier nieuwe infrastructuur nodig. Voor de ontsluiting van binnenstedelijke locaties kan meestal gebruik gemaakt worden van bestaande (mogelijk aangepaste) infrastructuur. Bij de discussie over de omvang van Rijnenburg speelde dat ook een rol (zie ook Statenbrief Notitie Rijnenburg; commissie RGW 9 maart 2009).

In NV-Utrecht verband hebben wij vingeroefeningen gedaan over de kosten van buitenstedelijke locaties. Conclusie was dat er geen goedkope locaties meer zijn. Dit nog los van het gegeven dat deze uitleglocaties niet passen in de Visie zoals neergelegd in de Eindbalans. Wanneer de kosten voor bovenlokale infrastructuur bij dergelijke locaties meegenomen worden in de berekeningen dan is de voorlopige conclusie dat buitenstedelijk bouwen niet goedkoper is. Als gemeld bij het antwoord op vraag 1 loopt op dit moment in het kader van de Stuurgroep Onorthodoxe maatregelen ook een dergelijk onderzoek.
Ook het Planbureau voor de leefomgeving heeft zich de vraag gesteld of binnenstedelijk bouwen duurder is dan buitenstedelijk. Het bureau komt tot de conclusie dat op de langere termijn gezien binnenstedelijk bouwen goedkoper is. In de Eindbalans is dat aangegeven op pagina 7 en 26.

4. Indien berekeningen uit de vragen 2 en 3 aantonen dat binnenstedelijke woningbouw besparingen met zich meebrengen, bijvoorbeeld op de kosten van infrastructuur, neemt u dan het initiatief om deze besparingen ten goede te laten komen van de woningbouw, zodat deze woningen ook daadwerkelijk worden gerealiseerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:
In NV-Utrecht verband hebben wij afgesproken te bezien hoe wij onze verstedelijkingsambities, met het accent op binnenstedelijk bouwen, toch kunnen realiseren. Daartoe worden in NV-Utrecht verband op dit moment de nodige initiatieven genomen. Ook zullen we in NV-verband de regionale financiële inzet met elkaar moeten bespreken. In dat verband is het goed nog even te vermelden dat de provincie in deze periode € 60 miljoen in de binnenstedelijke opgave steekt.
Wij willen graag de discussie aangaan of besparingen op infrastructuur als we niet buitenstedelijk bouwen ten goede kunnen komen aan binnenstedelijk bouwen. Wij realiseren ons echter dat m.n. het Rijk hierbij aan zet is. Ook hier ligt er een relatie met de uitkomsten van de Stuurgroep.
Ondanks de nog te nemen hobbels willen de NV-Utrecht partners de in de Eindbalans neergelegde visie vast blijven houden. Alternatieve verstedelijkingsrichtingen zijn volgens de NV-Utrecht partners niet aan de orde.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,